

401/2272

התאחדות בולאי ישראל
הספרייה



גליון "באר-שבע 90"



ISRAELI PHILATELIC MONTHLY

ברכות לפתיחת "באר שבע 90"



העיר באר-שבע מארחת זו הפעם השנייה מאז קום המדינה את תערוכת הבולים הלאומית של מדינת ישראל.

העיר שנועדה לשמש החלק הדרומי של המדינה שוחררה ע"י צה"ל בחול המועד סוכות תש"ט. זוהי סיבה טובה לקיום התערוכה דווקא בעיר זאת במועד זה ובבית זה המוקדש לזכרם של הבנים שמסרו נפשם למען בטחון המדינה והגנתה.

העיר שצמחה מתוך המדבר על אף התנאים הקשים, הקימה תשתית חינוכית ומרכזי תרבות והצמיחה גרעין של אספני בולים "משוגעים לענין". בהתלהבות רבה ומדבקת הביאו את כל הגורמים הקשורים לארגון התערוכה-התאחדות בולאי ישראל, רשות הדואר והשירות הבולאי, לרכז את המאמצים והמשאבים לקיומה כשהם מייעדים לה תפקיד חשוב בפריצת הדרך להצטרפות חובבים נוספים לעיבוי שורות אספני הבולים בישובי הדרום ובעיקר בקרב בני הנוער, ביניהם, כאלה המתוודעים לתחביב זה לראשונה בצורה מוחשית.

רשות הדואר והשירות הבולאי מברכים את אנשי ארגון יד לבנים בבאר-שבע שאיפשרו קיום התערוכה במקום, את חברי עמותת בולאי באר-שבע, אנשי התאחדות בולאי ישראל, צוותי העובדים שלקחו חלק חשוב בהרמת פרוייקט זה ובעיקר תודה ואיחולי החלמה לכל המציגים מבאר-שבע ומכל הארץ מבוגרים ונוער.

יצחק קאול

מנכ"ל רשות הדואר



הנס סינק - נשיא התאחדות בולאי ישראל

עם פתיחת שעריה של תערוכת הבולים "באר-שבע 90" כבוד הוא לי לברך, בשם התאחדות בולאי ישראל ובשמי, את ציבור אספני הבולים בישראל ומזמינם לבקר בתערוכה.

ל"באר שבע 90" מספר מאפיינים יחודיים ואני מאחל לכולנו שתהיה זו תערוכה מוצלחת לא פחות מקודמותיה ותשמש דוגמא ומופת לבאות אחריה.

התערוכה מתקיימת בצל אירועים הסטוריים כבירים בעולם כולנו, כאשר מתחיל להסתמן סיכוי לשלום ואחדות בין מדינות אירופה המזרחית והמערבית ומאיך אווירת מלחמה באזרנו.

מי יתן ותגבר אווירת השלום גם על אזרנו.

אני מודה למארגני התערוכה על היוזמה והעבודה שהשקיעו במפעל חשוב זה ומאחל להם ולנו הצלחה.

תודה מיוחדת לאנשי השרות הבולאי ורשות הדואר על שיתוף הפעולה הפורה בין כל הגופים שנטו שכם להצלחת התערוכה.

יום הבול ויריד

בחנוכה תשנ"א צפוי, כמו בשנה שעברה, יריד בולאי במסגרת "יום הבול" המסורתי. יו"ר אגודת סוחרי הבולים, אורי שליט, מסר לנו שכבר נמשכות הכנות ואכן יש הזמנות מצד הסוחרים לקיים יריד מיוחד ברחבת לב דיזנגוף בתל-אביב.

התאחדות בולאי ישראל עושה הכנות לקיים כנס מתאים לציון המאורע, אך טרם נמסרו פרטים.

הירחון הישראלי לבולאות

Israeli Philatelic Monthly Israel Philatelic Federation

בטאון התאחדות בולאי ישראל

EDITOR: ARIE LYNN

REDACTION:

Dr. A. LEIBU, Dr. SHIMONI, Y. TSACHOR

September — October 1990

(9 — 10) 252

העורך: אריה לין

המערכת: ד"ר א. ליבו, ד"ר צ. שמעוני, י. צחור

ת.ד. 21224, ת"א מיקוד: 61211

אלול — תשרי, תשנ"א

בתוכן

בטור אחד

- 2 בהתאחדות
3 בטור אחד
4-5 חדשות הבולאות בישראל
6 דואר אלקטרוני – כתב מצרי וכתובת מישע
7 באר שבע 90
8 לוח האירועים ב"באר שבע 90"
9
10 שינויים בתויות דואר רשום
11 זיופים מתקופת המעבר
12 מברקים מאויירים
13
15 יודאיקה – עברית גם בקנדה
14 האמנציפציה היהודית בספיחי המהפכה
16 ציירים יהודים בבולי בולגריה
17 בולים למגנבת ז'קלין דה פרה
18 סטלין במהדורת 1990
19 קץ לבולי ד.ד.ר.
20 טיסות חדשות
21 בספרות הבולאית
22 מכאן ומכאן
23 מכתבים למערכת, מעוניינים בחליפין

בלוח העברי חלפה שנה והחלה, כך נקוה, ברגל ימין, שנת תשנ"א.

מי שיבוא לסכם את השנה שחלפה, יהיה בודאי מרוצה, שכן מבחינת הפעילות במוסדות ההתאחדות – בתחום התערוכות, בתחום הנוער ואולי גם מבחינת ההנפקות של השרות הבולאי, היו הישגים שאפשר להתברך בהם.

שני תחומים שלא נראו בהם הישגים זה זמן רב, הם בתחום ההתרחבות של העמותות וכן בהיבט המסחרי של התחביב, שאינו מושך משקיעים, כפי שזה היה בשנותיה הראשונות של המדינה.

שני התחומים ישארו גם בשנה זו בראש מעינינו ואין לנו אלא לאחל זמנים טובים יותר.

תערוכת "באר שבע 90" נפתחת בימים אלה וכרגיל אנו מצרפים כאן את ברכתנו לעושים במלאכה ולנהנים מעמל כפיהם של המארגנים והאספנים כאחד. לכולם מגיעה תודה ואיחולי הצלחה.

העמותות מתבקשות להמציא
רשימות על פעילותן
ישירות למערכת!

ברכת מועדים לשמחה
אריה לין

התאחדות בולאי ישראל
ת.ד. 2896, תל-אביב

Federation des Societes Philateliques
Israeliennes
P.O.B. 2896 TEL-AVIV, ISRAEL



שתי מעטפות "יום ראשון" ל"באר שבע 90"

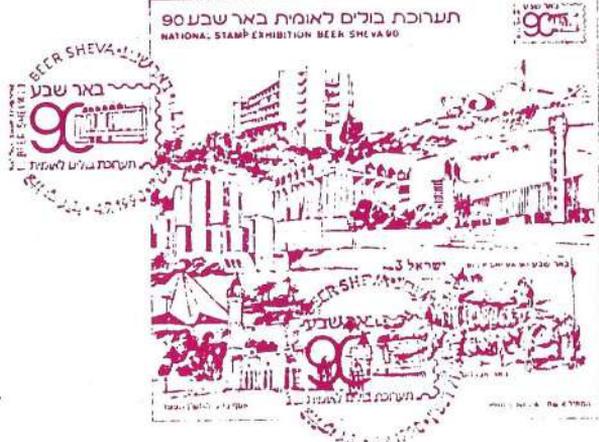
לאירוע בולאי כתערוכת בולים, לפני פתיחת המאורע.

מבחינת השרות הבולאי הכל כשורה, מה עוד, שבשרות אין מנפיקים כלל מעטפות לגליונות מזכרת.

הבעיה היא אצל האספנים, שלא כולם מודעים לעובדה שקיימות שתי חותמות מיוחדות לרגל הגליון והתערוכה, אחת ללא חותמת "יום ההופעה".

נראה ש"באר שבע 90" תהיה בין התערוכות החריגות מבחינת מעטפות "יום ראשון". עם הופעת "גליון המזכרת" ב-4.9.90 הונפקה מעטפת "יום ראשון" ואילו בפתיחת התערוכה תונפק מעטפה נוספת, אף היא עם גליון המזכרת, אולם עם חותמת פתיחה של התערוכה.

לא זכורים מקרים קודמים של הופעת גליון מזכרת



BEER SHEVA 90 - NATIONAL STAMP EXHIBITION

חותמות פירסומיות

השרות הבולאי משתמש באחרונה בחותמות שאינן חותמות דואר במובן הפוסטאלי. הכוונה לחותמת המזכירה את "רשות הדואר" ואינה חותמת המוטבעת רגיל על-גבי בולים שעל דברי דואר.

צורת החותמת מטעה לפעמים, כמו למשל זו שהוטבעה באחרונה בריד אדם ועולמו. ראה דמיון: מימין - חותמת דואר לביול מכתבים. משמאל החותמת הפירסומית.

בדצמבר - 4 הנפקות

בחודש דצמבר (12.12.90) צפויה הנפקת בולים חדשים ודף מזכרת מיוחד.

יופיע "בול על בול" (תעתיק בול דואר עברי) לרגל יום הבול המסורתי, שיתקיים בשבוע חנוכה; בול חדש למלאות 100 שנה להולדתו של זאב ז'בוטינסקי; סידרת שלושה בולים עם משחקי מחשב; סידרת אדריכלות בישראל.

4 בולי משחקי ילדים הוקדשו לפקימן, שחמט, כדורסל, מרוץ מכוניות.

בסידרת האדריכלות - בית אנגל בתל-אביב לפי האדריכל זאב רכטר וחדר האוכל בקבוץ תל-יוסף, לפי האדריכל ליאופולד קרקואר.

בתוכנית המקורית צפויה גם סידרת ברכות - "יום הולדת שמח" "שמור על קשר", "אפעל ברכות"



דפיות אוסף חדשות

חותמות דואר חדשות במרחב המרכז

מספרי החותמות	שם היחידה
29-28	דואר נתניה
9	דואר רעננה
16	דואר כפר-סבא
11	דואר לוד

מדליות לישראלים בני-זילנד

בתערוכת הבולים העולמית שנעלה זה עתה בני-זילנד השתתפו 10 ישראלים וכולם צוינו במדליות, לרבות מדליית זהב גדולה.

המשתתפים הזוכים הם: יוסי חכמי – מדליית זהב גדולה; איתמר קרפובסקי – מדלייה מוזהבת גדולה; י. אלישר – מדליית זהב; חנן שיפטן – מדלייה מוזהבת; י. הירשפלד – מדלייה מוכספת.

בני-זילנד השתתפו גם שלושה בני נוער שגם הם צוינו במדליות, לרבות מדלייה מוזהבת גדולה.

שי שבתאי – מדלייה מוזהבת גדולה; (בתוספת פרס התערוכה) עבור תצוגת ספרות, קבל מדליית כסף;

ויינרמן – מדליית כסף; נטע כהן – ארד מוכסף;

הוחל בהפצתה של דפית אוסף מס' 49 עם בולים אלה:

- א. בולי מועדים התשנ"א – בערך נקוב של 0.55 ש"ח; 0.80 ש"ח ר-1 ש"ח.
- ב. בול קליטת עליה – בערך נקוב של 1.10 ש"ח.
- ג. בול דואר אלקטרוני – בערך נקוב של 1.20 ש"ח.
- ד. גליון מזכרת תערוכת בולים באר שבע – במחיר של 4 ש"ח.

מחירה של הדפית החדשה נקבע ל-10 ש"ח.

לשם זיהוי הדפית מופיע המספר 49 בתוך ריבוע המודפס על גבי המעטפה, שתכיל את הדפית.

במקביל תימשך מכירתן של דפיות מס' 47 ו-48 עד להודעה חדשה.



תערוכת בולים ומטבעות

ביום ראשון כ"ו באלול התש"ן (16.9.90) נפתחה תערוכת בולים ומטבעות לזכר זאב ז'בוטינסקי והתנועה הלאומית, ברח' המלך ג'ורג' 38 ת"א-יפו. לרגל האירוע הוכנסה לשימוש חותמת דואר מיוחדת. והונפק דף מזכרת מיוחד שהוצא ע"י המארגנים.

TEL-AVIV STAMP Co.
YACOV TSACHOR

בולי תל-אביב
מכירות פומביות

MAIL AUCTION
OF
HOLYLAND, JUDAIC AND ISRAEL PHILATELIA

Illustrated Catalogue Free Upon Request

NEXT AUCTION SCHEDULED FOR DEC.90/JAN.91

POSTAL ADDRESS: P.O BOX 16218, TEL-AVIV, ISRAEL
TELEPHONE: 03-226294 (EVENINGS ISRAEL TIME)
FAX 03-623010 EXTENSION #5709

כתב מצרי הירוגליפי וכתובת מישע

פעילותה בנושא והציגה את מערכת שה"ם (שרותי העברת מסרים) החדשה, שפותחה בישראל. בעקבות הדיווח הוחלט לקיים את כנס 1990 בישראל.

הבול מתאר את התפתחות אמצעי הדואר והתקשורת מן הימים הקדומים ועד ימינו: בתחתיתו נראית כתובת על חרס, המכונה "כלב". כתובת זו, שזמנה, ככל הנראה, המאה ה-17 לפנה"ס, היא מן הכתובות האלפבתיים הקדומות ביותר. אותיות הכתובת נקראות אותיות פרוטוכנעניות.

מעליה נראה קטע בכתב מצרי הירוגליפי, החקוק על מצבה. הכתב ההירוגליפי הוא כתב תמונות, כלומר כל עצם מאוזכר בו באמצעות ציור סכמטי.

מעל לכתב המצרי נראה קטע תוך כתובת מישע מלך מואב מן המאה ה-9 לפנה"ס. לשונה של הכתובת מואבית – ניב כנעני הדומה לעברית, והכתב – כתב עיברי, המשקף יפה את ראשית מסורת הכתיבה העברית.

איור הרוכב, שמצוי מעל לכתובת מישע, מתאר דורר יהודי מפראג, כשהוא תוקע בקרנו. האיור נעשה על פי קטע של פיתוח נחושת משנת 1741.

בזה אחר זה, מעל לדורר, מופיעים אמצעי הדואר והתקשורת המקובלים בימינו: מעטפה, גלי רדיו, מסוף מחשב, שפת מחשב (0, 1) ומשושת לוויין.



תו חדש לדואר שליחים

תו דוארי-פירסומי חדש הוכנס באחרונה לשימוש ע"י רשות הדואר. נוסף לתו "השרותים המהירים המודבק על-ידי דברי דואר המועברים באמצעות שליחים בדואר מהיר".

התו החדש הוא עגול בנוסח: "הגנתי אליך באמצעות דואר שליחים של רשות הדואר".

דואר אלקטרוני הוא מונח המבטא העברת מסרים מן המוען לנמען באמצעים אלקטרוניים.

ניתן לראות את ראשיתו של הדואר האלקטרוני במכשיר המורס הישן: אותיות-המסר קודדו לקוים ולנקודות. הקוים והנקודות הועברו באמצעות קוי הטלגרף, ובמקום היעד פוענחו ונמסרו לנמען.

במרוצת הזמן תפס מכשיר הטלסק את מקומו של מכשיר המורס. במכשיר זה קודדו האותיות באופן אוטומטי לנקבי סרטים ולאותות חשמליים.



התפתחות נוספת בדואר האלקטרוני חלה עם הופעת מכשיר הפקסימיליה. מכשיר הפקסימיליה מסוגל להעביר מסרים ממוען לנמען באמצעות קווי טלפון, על-ידי תרגום כתמי האותיות לאותות אלקטרוניים. כל זאת, במהירות צילום מסמך. היום קיימים גם מכשירי פקסימיליה אלחוטיים.

במקביל מתפתחת תקשורת בין-מחשבית, שביכולתה להעביר תכתובות, תוכניות וקבצים שלמים ישירות ממחשב למחשב.

הדואר, במסגרת זו, מהווה חוליה מקשרת בין אנשים המבקשים להעביר או לקבל מסרים ואין בידם מכשירי קשר (טלסק, פקסימיליה, או מסוף מחשב).

הבול מונפק לרגל כנס "קבוצת פריז" בישראל. "קבוצת פריז" היא איגוד של כ-40 מינהלי דואר, שמטרתו לקדם את נושא הדואר האלקטרוני.

מדי שנה מתכנסת הקבוצה בארץ אחרת: בכנס שנערך בקנדה ב-1989, דווחה רשות ישראל על

תערוכת בולים לאומית "באר-שבע 90".

בולאות כללית.
תולדות הדאר.
דאר אויר.
תמטיקה.

אגף הנוער יחולק למדורים הבאים:
בולאות מסורתית
תולדות הדאר
איסוף לפי נושאים – תמטיקה



בול תורכי עם "חייל ב' באר שבע" מתוך הסידרה התורכית
משנת 1916 שנועדה להנציח את הנצחון התורכי – גרמני
בסיני, שכדוע לא היה.

נציגים אזוריים

ד"ר ויינשטיין מרדכי	חיפה
סונדק מרדכי	ירושלים
שמואלי משה	תל-אביב
הירשפלד מיכאל	נתניה
שטיין נטי	אשדוד
בן יצחק זלמן	מטה אשר
עמר סימון	נצרת עלית
כהן מרסל	ראשון לציון
אלטמן דוד	עפולה
באום שמואל	פתח תקוה

"באר-שבע 90" מאורגנת ע"י עמותת בולאי באר-שבע
בחסות התאחדות בולאי ישראל, ובשיתוף פעולה עם
רשות הדאר והשרות הבולאי הישראלי.

"באר-שבע 90" תערך בבית "יד לבנים" שדרות
הנשיאים, באר-שבע, בין התאריכים 12-5 לאוקטובר
1990, חול המועד סוכות ט"ז-כ"ג חשון תשכ"א.

"באר-שבע 90" תערך בהתאם לתקנונים הבאים:

תקנון התאחדות בולאי ישראל לתערוכות (מרץ
1987).

ההוראות המיוחדות כפי שמפורסמות בידעון
התערוכה.

"באר-שבע 90" תחולק לחמישה אגפים:

אגף מחוץ לתחרות:

באגף זה יוצגו אוספים אשר יוזמנו ישירות ע"י הועדה
המארגנת ואוספים של שופטים והשרות הבולאי.

אגף לאומי:

באגף זה יוצגו אוספים של אספנים אשר אוספיהם
השיגו את הרמה של מדליה ארד מוכספת בתערוכות
לאומיות ו/או השיגו את הרמה של מדליית כסף
בתערוכות ארציות בישראל בשלוש השנים
האחרונות.

אגף ארצי:

באגף זה יוצגו אוספים של אספנים אשר אוספיהם
השיגו את הרמה המירבית של מדליית ארד בתערוכות
לאומיות ו/או השיגו את הרמה המירבית של מדליה
מוכספת בתערוכות ארציות בישראל בשלוש השנים
האחרונות. באגף זה יוצגו כל האוספים המוצגים
בפעם הראשונה.

אגף הנוער:

אגף זה יחולק לפי גילי המציגים לארבעה מדורים:--

מדור א' גיל 10-13 שנים

מדור ב' גיל 14-15 שנים

מדור ג' גיל 16-18 שנים

מדור ד' גיל 19-20 שנים

גיל המציג ב-1 לינואר 1990 הוא הקובע לגבי קבוצת
הגיל.

ספרות.

האגף הלאומי והארצי יחולק למדורים הבאים:

ארץ ישראל

בולאות מסורתית.

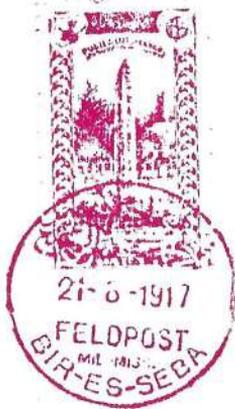
תולדות הדאר.

יודאיקה.



לוח האירועים ב"באר-שבע 90"

בן גוריון "באר שבע בתקופת
המקרא" (בליווי שקופיות)
- פעילות נוער 19.00-22.00
- פעילות מסחרית 19.00-23.00
- הקרנת סרט עלילתי "הבול הקסום" 20.00



מן החותמות הנדירות של באר שבע מימי הדואר התורכי,
החותמת מן הסוג של "דואר שדה"

ד"ר יוסף ואלד

מכירות פומביות של
בולים, מעטפות
ואמצעי תשלום

PUBLIC AUCTIONS
ISRAEL and HOLYLAND
SPECIALIST
Dr. JOSEF WALLACH
P.O. BOX 1414 REHOVOT
Phone 08-467274, 461010

מודעות למכירות פומביות
לעיבוד הבולאות - ללא תשלום

יום ו' 5.10.90

10-10.30 - ט קס פתיחת התערוכה -
למוזמנים בלבד
12.00-14.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב

יום שבת 6.10.90
יום רשות הדואר

19.00 התערוכה פתוחה לקהל הרחב
19.00-23.00 - יום רשות הדואר, פעילות מסחרית,
פעילות נוער

יום א' 7.10.90
יום העליה

10.00-21.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב
10.00-12.00 - סיורים והדרכה בשפה הרוסית
10.00-21.00 - פעילות נוער
16.00 - הקרנת סרט עלילתי, "הבול הקסום"

יום ב' 8.10.90
יום הנוער

10.00-21.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב
11.30-12.30 - הרצאה לסרט בנושא בולים ובולאות
13.30 - הקרנת סרט עלילתי "הבול הקסום"
15.00-16.00 - סיור מודרך בבאר-שבע לקבוצות
הנוער מחוץ לעיר
10.00-21.00 - פעילות נוער

יום ג' 9.10.90
יום התימטיקה

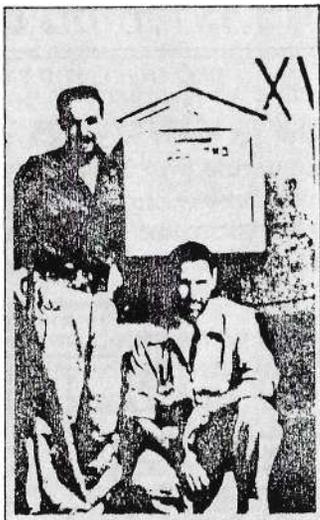
10.00-21.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב
11.00-13.00 - סימפוזיון בנושא בולאות תימטית
15.00-17.00 - האגודה הישראלית לבולאות תימטית
- כנס יסוד
17.00 - קבלת פנים על ידי ראש עיריית באר שבע
מוזמנים בלבד
10.00-21.00 - פעילות נוער
19.00 - פלמז (חלוקת הפרסים)

יום ד' 10.10.90
יום באר-שבע והנגב

10.00-14.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב
11.00-12.00 - הרצאת מר אבי זכאי
בנושא כיבוש באר-שבע במלחמת
העולם הראשונה
12.00 - הקרנת סרט שחרור באר-שבע
במלחמת השחרור

יום ה' 1.10.90
יום האבות

10.00-21.00 - התערוכה פתוחה לקהל הרחב
- הרצאה על ידי פרופ' אליעזר אורן
מרצה באוניברסיטת



תיבת הדואר הפרטי בבאר שבע עם החיילים, מיסדי הדואר.



הועדה המארגנת

- | | |
|---------------------|----------------------|
| – יושב ראש | זכאי אברהם |
| – מזכיר | שוורץ פאול |
| – גזבר | בלושטיין שמחה |
| – קומיסר ראשי | וון לפן אהרון |
| – יו"ר ועדה פילטלית | גבר בצלאל |
| – אחראי ביטחון | רשף רמי |
| – אחראי הקמת תערוכה | בייטשר שלום |

יועצים

שבתאי יעקב

נסטויטר בן-הדור



הדפס-הרכב ההיסטורי של הדואר הפרטי בבאר שבע שהוכן באורח פרטי בשלהי מלחמת השחרור, לפני פתיחת דואר ישראל בבאר שבע, ב-14 ביוני 1949.

יום ר' - 12.10.90
יום הנעילה

- | | |
|---------------------------|-------------|
| – התערוכה פתוחה לקהל הרחב | 10.00-13.00 |
| – פעילות נוער | 10.00-12.30 |
| – התערוכה ננעלת | 12.30 |

במסגרת פעילויות הנוער בימי התערוכה. תהיה פעילות יוצרת בהדרכת הגב דינה שמר

תחנת חובבי רדיו תופעל במשך כל ימי התערוכה במגמה להתקשר עם חובבי רדיו ברחבי העולם שהם אספני בולים – בהדרכת בייסדר שלום.

יוקרנו סרטי וידיאו ופעילות מחשבים.

- לנו מבחר בולי ישראל וח"ל, מטבעות ושטרות
- יודאיקה ארץ הקודש
- תולדות הדואר ונושאים שונים.

**בולי כחול לבן
בהנהלת א. סגל**

מכירות פומביות AUCTIONS

בולים לאספנים • מכירות פומביות • יודאיקה • תולדות הדואר
AUCTIONS • STAMPS • JUDAICA
• POSTAL HISTORY

רח' המלך ג'ורג' 6, תל-אביב טל. 281023 יעוץ והדרכה ללא תשלום

שינויים בתוויות דאר רשום (ב)

מאת: מיכאל סנדר, ראשון לציון

בשם באקה הושמטה האות א בשם אלגרבייה הושמטה אחת מהאותיות י (כמו כן נעלם הכתוב הערבי). לשם "עמר" הוספה האות ו'.



נידחו בולי כינוס "הפועל"

מנהל השרות הבולאי, ינון ביילין מסר השבוע על-דחייה בלתי צפויה של סידרת בולים שנועדה להופיע במשחקי "הפועל".

סדנא למורים לבולאות

המחלקה לחינוך בשרות הבולאי מקיימת באחרונה סדנאות למדריכים בולאיים. מטרת הסדנאות להכשיר מדריכים ומורים עם ידע בולאי לצרכי הדרכה בחינוך משלים בבתי-ספר ומתנסי"ם.

המחלקה מנפיקה חוברות הדרכה מיוחדות המשמשות בין השאר כחומר עזר בהוראה הקונונציונלית בבתי הספר.

מצא בע"מ

החברה למכירות פומביות

PUBLIC AUCTIONS

Matsa Company Ltd.

5, Druyanov Street, Clal Building

אנו מקיימים מכירות פומביות רבות-היקף בתחומים הבאים:
 'בולי ישראל וחוז' הולילנד'
 'התקופה התורכית' תקופת המנדט'
 'מנהלת-העם' דאר צבאי'
 'תולדות הדאר' תקופת השואה'
 'קס"ל' תוויות גלויות'
 'יודאיקה'.....

'ציונות' מסמכים' אוטוגראפים'
 'שטרייכספ' מטבעות' מדליות'

תל-אביב, רח' דרויאנוב 5 בית כלל
 טל. 03-292813, 03-295618

בחוברת 3-4/90 הובאה רשימה של תוויות דואר רשום כאשר הכתוב העברי בהן שונה לעומת הכתוב בתוויות הקודמות. פירסום הרשימה נתגלו תוויות נוספים. המובאות כאן (עמודה ימנית תוית ישנה עמודה שמאלית תוית חדשה).



השם "קרית אונו" הוחלף ל"קיראון", שהוא רובע גדול בקרית אונו. קיראון מעולם לא קיבלה ביטוי רשמי ברשות הדאר וממילא לא הונפקה חותמת דואר במקום. (קיים גם קיראון ללא מספר וקיראון 3).



השם מאוחד הוסף לשם "גבעת חיים" (רק בעברית) במקביל לשם איחוד שכבר קיים כתוית הישנה גבעת חיים איחוד.



הוכחה סופית לזיוף, היא השימוש בחותמת יד צבאית אוטנטית של משרד דואר מס' 7. כחותמת הגעה בתקופה מוקדמת מדי.

סוג חותמת זו מראה ציון הזמן "אלף" (בוקר) למילים "דואר צבאי" והתאריך - 17.6. חותמת מסוג זה הוכנסה לשימוש רק אחרי חודש ספטמבר 1948.

זיופים מסוג זה כבר נתגלו בעבר, אבל אלה נעשו כדי ליצור חותמות יום ראשון של משרד הדואר מס' 7, ואילו המעטפה שלפנינו, היא למיטב ידיעתו, הנסיון הראשון ליצור משלוח מוקדם של מעטפת דואר אוויר.

"זיפנים באים וזיפנים הולכים אך זיופים קיימים לעד" (ירחון סטנלי גיבונס 378 / 2, 1982).

הפופולריות של תולדות הדואר בישראל משנת 1948 וערכם הגבוה של פריטים נדירים מהתקופה הנ"ל, לא נעלמו מעיני הזיפנים.

דוגמא לא ידועה של זיוף כנ"ל נראה בתצלום מעטפת דואר אוויר מבין הראשונות, שנשלחה לחייל בצבא הישראלי.

המעטפה האוטנטית נשלחה מפריס והוחתמה ע"י דואר צרפת ב-11.6.1948 (פחות מחודש לאחר הקמת מדינת ישראל).



שיתוף מדעי-בולאי

אוסטרליה ובריה"מ משתפים עתה פעולה בחקר האנטארקטיקה וביטוי לכך ניתן בהוצאת בולים משותפים בשתי הארצות.

Australia

41c



המעטפה הזאת נראית כאילו צונתרה בהגיעה לישראל, בידי הצנזור הצבאי הישראלי, כשהשתמש בחותמת הסלגלית הידנית, בעלת הכתובת הידועה: "הצנזורה הצבאית" למעלה, מתחתה "צנזור הבסיס" והאותיות צ.ש.ת, כלומר, "צנזור שרות ת"א". המכתב הגיע לדואר אוויר מצרפת לישראל. בבדיקה מקרוב, מתחילים לצוץ שגיאות הזיפן:

מן המידע בארכיון הישראלי הלאומי בירושלים על מסמכי דואר ישראל באותה תקופה, מתברר, שאם כי דואר ישראל שלח משלוחי דואר אוויר לצרפת דרך AIR FORCE (בדרך האוויר), החל מ-10 ביוני 1948, שום משלוח דואר אוויר מצרפת לא נשלח או הגיע לישראל במשך חודש יוני 1948.

כמו כן, החותמת הידנית של הצנזורה הישראלית הצבאית היא מסוג מאוחר יותר, ולמיטב ידיעתו לא נעשה בה שימוש בתקופה הראשונית של הקמת המדינה.

מברקים כנושא לאיסוף



מעטפת מברק הראשונה

במשך שנים פורסמה בספרי הטלפון רשימת 35 נושאים של מברקים וניתן היה לבחור בנושא הברכה ולמסור את מספרה ברשימה של שירות 171 והמברק בנושא המבוקש יימסר ע"י טופס מעוטר ובמעטפה מיוחדת.

עתה הורחב השירות וכבר החל מ-11 ביוני 1989 הוכנסה למחזור רשימה חדשה של מברקים מעוטרים המסומנים במספרים 50 - 72 ועוד 3 מברקים המסומנים במספרים 73 (לנוסח מוזמן) ו-90 ו-91 עם נושאי אבל.

מברק ברכה נוסף הוא מספר 88 שנועד לתקופת החגים בלבד ונוסחו "שנה טובה ומבורכת" (בעברית ובאנגלית וזר פרחים).

במדינת ישראל הופיע מספר דגמים של מברקים מאויירים וכל דגם הופיע בהבדלי ניסוחים.

הדגם האחרון, שראשיתו אשתקד, הוא אולי, הנפוץ ביותר, שכן הצורה ההומוריסטית של האיורים מעוררת עניין יתר.



מברק מדגם 3 (אחד הנושאים).

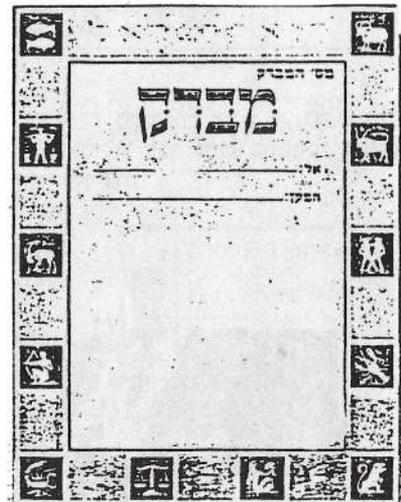
מברקים אינם דבר חדש בפילטליה, שכן הרבה אספנים מצרפים לאוספיהם מיני מברקים, הן המברק כמסמך והן המעטפה, בה מועברים, בדרך כלל, המברקים.

אספנים רבים אוספים מברקים, כחלק מתוך אוסף לאומי שלהם, אך יש האוספים מברקים כנושא בפני עצמו, או כפריט תימטי כלשהי.

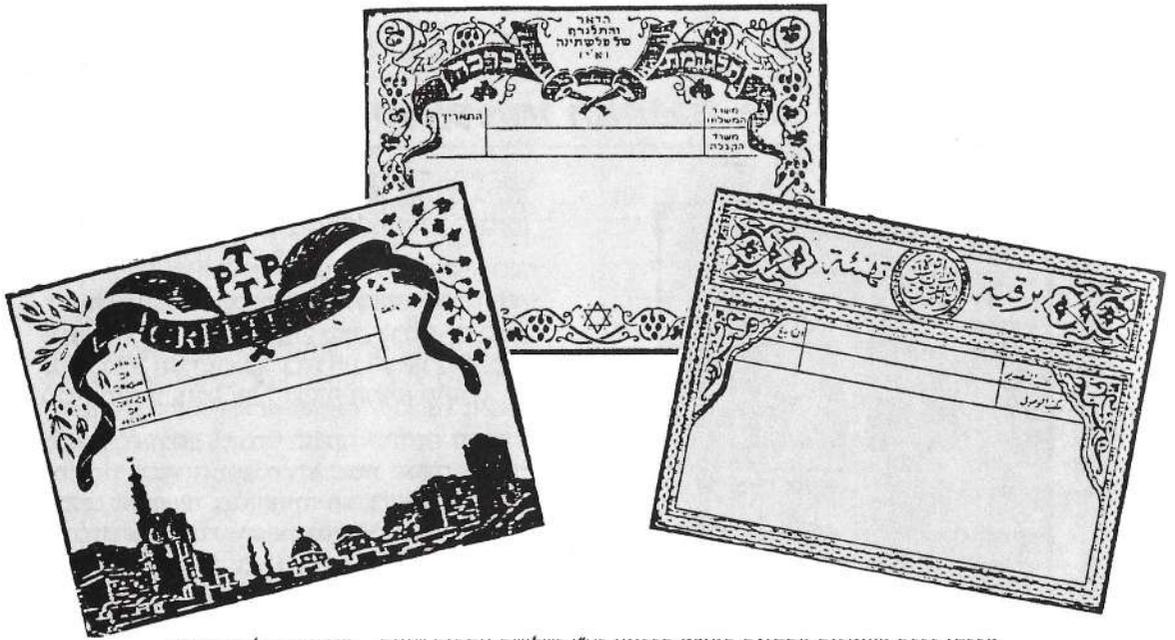
המברקים במדינת ישראל קבלו מפנה בעל חשיבות יתרה עם הופעת מבחר גדול של טפסים למברקי ברכה למיניהם.



המברק הראשון של דואר ישראל



מברק מדגם 2 (קיימים נושאים שונים)



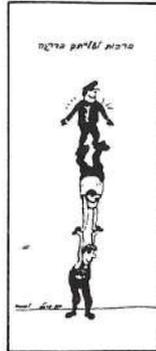
מברקי ברכה מעוטרים מתקופת המנדט הבריטי בא"י בשלושה נוסחים שונים – בעברית אנגלית וערבית.



50 זר ברכות לחגיגת בת המצווה



52 יום הולדת שמח



51 ברכות לעלייתך בדרגה



57 השמים הם הגבול



58 מזל טוב להולדת הנכדה

מבחר איורים במברקי ברכות מדגם 4

TELEGRAMME - TELEGRAM - תלגרם

הרשות לבריאות

Israel Postal Authority

שם העלון
ככל אירוע

חייג 171 ועלה מברק
לכל אירוע

מעטפת מברקים מאויירים – דגם 4

האמנציפציה היהודית בספיחי המהפכה



דואר צרפת הודיע על הנפקת גיליון מזכרת בולאי חדש, שיופיע ב-15 באוקטובר 1990 והוקדש למלאות 200 שנה למהפכה הצרפתית.

חגיגות המאתיים למהפכה הצרפתית התקיימו, כידוע, אשתקד וכזכור, בגדול מאד, לרבות עם כיסוי בולאי מלא (גם ישראל כיבדה את המאורע בהנפקת גיליון מזכרת שזכה אף להערכת הנשיא מיטרן).

ביקשתי, איפוא, סיבה להנפקה החדשה ומוגדרת כהנפקה לכבוד המהפכה הצרפתית ואולם במצורף לבולים לא מצאנו אלא שמות האנשים להם הוקדש הגיליון: **אבא אנרי גריגואר ואספר מונז'.**

בעיון נוסף מצאתי, בבול תמונת אבא אנרי גריגואר, מגן-דוד בחלקו העליון של הבול, ממש מעל ראשו של האיש... הדבר סיקרן מאד, שכן יש הרבה מגני-דוד שאין להם קשר למגיניו של דוד המלך שלנו, וממילא אין להם קשר ליהדות ויודאיקה.

גם בבול הצרפתי מופיע מגן דוד כרקע גראפי לדמויות ואולם נראה, שבמקרה זה, יש אכן קשר יהודי.

אבא גריגואר (1750-1831) הוא מראשי הדוברים והלוחמים למען האמנציפציה ליהודים כבר ב-1789, ערב המהפכה. הוא היה מנציגי הכמורה, אולי אף בצמרת המהפכה, שדגלו במתן זכויות שוות ליהודים כפרט, ולא כציבור, צורה הפועלת למעשה במרבית מדינות המערב עד עצם היום הזה. אם אכן זה היה הדגש באישיותו של אבא גריגואר והעילה להופעתו בבול החדש, כי אז אפשר בהחלט לראות במגן-דוד שמעל לראשו, כאחד מסימלי האמנציפציה שהושגה באמת בזכותו ורק זמן מה לאחר המהפכה.

בחיבורו "על קימומם הפיסי, המוסרי והפוליטי של היהודים" ובפעולותיו לטובת היהודים ראה שליחות עליונה לנימה נוצרית תיאולוגית. הוא אמר, למשל, ש"ברצון אלהים נפל בגורלנו הכבוד להכין במעשינו הטובים את המהפכה שצריכה להחיות את העם היהודי". הוא תמך בביטול הפאודליסם ובהקמת הרפובליקה ולחם מלחמה נמרצת למתן שיווי זכויות ליהודים (גם זכויות לכושים ומולטים במושבות צרפת).

אנרי גריגואר נבחר כנציג הכנסיה לאספת המעמדות ונעשה דוברם של הכוהנים הליברליים. הוא תבע מן האספה הלאומית ערובות מעשיות לחסינות גופם ורכושם של יהודי אלזס-לורייין בעת התקוממות האיכרים.

נראה, שה-15 באוקטובר, שנבחר כיום הופעה של הגיליון הצרפתי, קשור אף הוא בהיבט היהודי, שכן באוקטובר 1789, נתקבלה לפי הצעתו משלחת יהודי אלזס-לורייין לפני האספה הלאומית והשמיעה את הבקשה להגנה ושיוויון זכויות.

אנרי גריגואר השתתף בניסוח ההחלטה שהעניקה שיוויון זכויות ליהודים והמשיך בפעולתו עד מתן האמנסיפציה הכללית בספטמבר 1791.

הדיוקן השני בגיליון הבולים הוא, כאמור, של גספר מונז' (1745-1818), מתימטיקאי צרפתי, ראש הקתדרה לפיסיקה וחבר נספח של האקדמיה למדעים. היה פעיל במהפכה ונתמנה שר בימיה (1792). מונז' הצטרף לנפוליון במסעו למצרים כאחד מיועציו האישיים. עם נפילתו של נפוליון, ניטלו ממנו ב-1815 כל תפקידיו ותארויו הצבאיים והמדעיים.

בבולים הצרפתיים החדשים יש סמלים גיאומטריים לתיאוריות של מונז'.

בגיליון המזכרת שני בולים נוספים - אחד לכבוד יצירת הדגל התלת גווני והאחר על חלוקת צרפת למחוזותיה. כל בול מן הארבעה בערך נקוב של 2.50 פר. הבולים צוירו בידי ז'אק גוטייה.

עברית בשנת הא'-ב'

שנת 1990 הוכרזה על-ידי עצרת האומות המאוחדות כשנת ביעור הבערות או בפרוש אחר - שנת הא'-ב'.

עד כה שיתפו עצמן בהוצאות בולים למבצע זה אך מדינות אחדות וניתן לציין שבדרך כלל לא דילגו על הא'-ב' העיברית.

לפחות 3 מדינות - גרמניה המזרחית, מלטה וקנדה, הודיעו על הנפקות מיוחדות שהאותיות העיבריות כלולות בציוור המרכזי.

הבול היפה ביותר בנושא זה יונפק, כנראה, בקנדה ואין ספק שתהיה זו תרומתה ליודאיקה של המדינה, שיחסית קיפחה את ה"יודאיקה" יותר מהרבה מדינות אחרות.



השנה כבר הופיע בול קנדי עם קשר כלשהו ליהדות, אולם רק בהסבר שינתן בעלון ההסברה ולא בגוף הבול. כזכור, הזכרנו כאן שדואר קנדה הנפיק בול מיוחד למלאות 200 שנה להתישבות היהודית בקנדה, אבל בצורה המוזרה ביותר, שכן לא הוזכר דבר בבול עצמו, אלא בפירסום שליווה את הופעת הבול.

הפעם, מדובר בבול בעל ציור מרשים של יונת שלום המורכבת מאותיות בשפות שונות, לרבות השפה העיברית.

הבול הקנדי החדש בן 39 סנט צוייר בידי דבי אדמס מטורונטו, שבצורה מרשימה נתן ביטוי לקשר בין אותיות הא'-ב' והשלום.

היונה במעופה מורכבת משלל אותיות של שפות שונות והיא חוזרת על עצמה בחותמת דואר מיוחדת.

הבול יופיע ב-7 בספטמבר במהדורה של 15 מיליון עותקים.

בת-שבע של רמברנדט

התנ"ך ממשיך להיות מקור השראה למנפיקי בולים בכל העולם ובכל הזמנים. בימים אלה קבלנו הודעת דואר ניואה, שבאוקיאנוס השקט, על הנפקת סידרת בולים עם תמונות רמברנדט, כשהעילה להנפקה זו יובל המאה להופעת בול הדואר הראשון בעולם, הפני השחור, הידוע. ארבעת בולי הסידרה מתארים יצירות רמברנדט עם דמויות ו...מכתבים (!)

בין הדמויות המחזיקות מיני פתקים, או מכתבים שרמברנדט צייר, ישנו הסוחר מרטין לוטן (1632) (נמצאת במוזיאון האזורי של לוס אנג'לס). בנו של רמברנדט - טיטוס כותב מכתב (1655) (במוזיאון רוטרדם). בונה האניות ואישתו המחזיקה מכתב בידה (1633) (בארמון בקינגהאם). ובול אחד, בערך נקוב של 1.8 דולר - בת-שבע התנכ"ית עם איגרת ביד - איגרת של דוד המלך (1654). מן היצירות החשובות של רמברנדט, (נמצאת בלובר, בפריס).



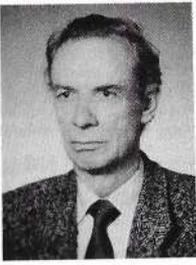
לא כל-כך ברור לנו איפה נזכרת האיגרת של דוד לבת-שבע, שכן על-פי הכתוב בספר מלכים, דוד שלח את האיגרת הידועה ליואב בן צרויה באמצעות בעלה של בת-שבע, הוא אוריה החיתי הידוע: "... ויכתוב דוד ספר אל יואב, וישלח ביד אוריה, ויכתוב בספר לאמור: הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה, ושבתם מאחוריו, ונכה ומת". (שמואל ב' פרק י"א, פס' ט"ו).

על-כל פנים בבול בת-שבע של רמברנדט, בת-שבע אכן מחזיקה איזה פתק או מכתב בידה ועל הבול הודפס "בת-שבע ומכתב של דוד המלך..."

אגב, בת שבע כבר הופיעה בעבר בבולי דואר, אפילו במדינה קומוניסטית לשעבר, כמו הונגריה. בכל מקרה אספני "יודאיקה" ימצאו עניין בבת-שבע זו ולא דווקא משום שהיא מופיעה כאן במערומיה (!)

ציירים יהודים בבולי בולגריה

מאת אנגל סטרשימירוב, סופיה



הוא דוד אברמוב פרץ (David Avramov Peretz). נולד בשנת 1906 בעיר פלובדיב, וניפטר בפריז בשנת 1982. סיים את האקדמיה לאמנות בסופיה בשנת 1932.

צייר בעיקר פורטרטים. השתלם בפריז בשנת 1947, ובשנת 1948 עלה לישראל, אך בשנת 1950 חזר להתגורר בפריז.



ציוריו זוכים להצלחה רבה. מארגן תערוכות רבות בעולם כולו (בשנת 1966 בתל-אביב).

זוכה בפרסים ומדליות רבים (בישראל בשנת 1952).

ציוריו נימצאים במוזיאונים רבים בעולם.

ציורו "פורטרט נשי עם כובע" מוצג בגלריה

האמנותית של סופיה והונצח בבול.

יוהן איסקוב לויאב (Johan Isakov Leviev) הינו צייר יהודי - בולגרי בן זמנו, שנולד בפלובדיב בשנת 1934.

בשנת 1958 סיים את האקדמיה לאמנות, מומחה לדקורציה מונומנטלית.

מאז שנת 1961 מצייר בהתמדה, ויצר ציורי חזיתות של מבנים ציבוריים רבים, וכן תמונות רבות, גם על נושאים יהודיים (דוד - שני ציורים, 1962; יעקב עם המלאך, 1980 וכו').

הוא גם צייר תפאורות להצגות רבות בכישרון רב. ערך תצוגות, זוכה לפרסים ומדליות.

בשנת 1979 הופיע ציורו "זריחה מעל לפלובדיב" בבול דואר.

גלוית מירב רישמית לא הוצאה.

המחבר, אנגל סטרשימירוב (Engineer Angel Strashimirov) נולד בשנת 1924 בעיר לוס שבבולגריה.

בשנת 1951 סיים את הפוליטכניקום הממלכתי בסופיה, כמהנדס בנין ועבר שנים רבות בתכנונים הידרו-טכניים. הוא בולאי משנת 1938 ובעל אוספים רבים שזיכוהו בתערוכות לאומיות ובין לאומיות במדליות מכסף ועד מוזהב.

מיסד הסקציה למכסימפיליה בבולגריה ויושב ראש ראשון שלה בשנים 1977 - 1984.

ייצג את בולגריה בסימפוזיאונים המכסימפיליים בפריז 1975, פראג 1978, סופיה 1979 - 1989.

סטרשימירוב יזם והשתתף בחיבור האנציקלופדיה לבולאות (סופיה 1989), ומחבר הקטלוג לבולי בולגריה, הנימצא בימים אלה בהדפסה.

פירסם מאמרים בולאיים רבים.

אישתו איטה Yvita, מהנדסת במיקצועה, הינה בולאית בזכות עצמה.

עבור אוספה המכסימפילי על "הציור בבולגריה" זכתה בפילקספרנס 1989, במדלית כסף.

מספר הבולים שהוצאו בבולגריה בנושא "ציור" מאפשר להראות התפתחות הציור הבולגרי מבחינה היסטורית, מימי קדם (מאה IX - X) ועד לימינו אנו. יחד עם זאת אפשר להדגיש את האסכולות הבולגריות הספציפיות (פרסקות, איקונות), וכמו כן יצירות המשקפות את השפעת הציור המודרני שבמערב אירופה.

אם נתבונן בבולי ארצנו המציגים יצירות ציירים בולגריים, אי אפשר שלא לשים לב ליצירות של יהודים.

אזכיר את הנציגים הידועים ביותר.

לפרסום עולמי זכה ז'ול פסקין (Jules Pascin). שמו האמיתי היה יוליאוס מורטקה פינקס.

הוא נולד בשנת 1885 בעיר וידין שבבולגריה. בן 11 נוסע לווינה, שם לומד. מאוחר יותר מבקר בהרצאות באקדמיות לאמנות בווינה, מינכן, פריז.

בתקופה זו הוא חותם פסקין - רוסיצ'וק. בשנת 1905 עובר לפריז. מיווד עם גדולי הציירים בעיר ומושפע מהם.

במהירות הוא הופך לנציג בולט של האסכולה הפריזאית. ציוריו אקספרסיביים. נימצאים במוזיאונים בפריז ובעולם כולו.

ציורו "פורטרט אמיל דוד באטליה" נימצא בגלריה בסופיה ובשנת 1988 הופיע על בול-דואר וב"גלוית מירב" בהוצאת הסקציה המכסימפילית בסופיה.

פסקין שם קץ לחייו בשנת 1930.

צייר יהודי מפורסם אחר, שהופיע בבולי בולגריה,

בולים למגבית ג'קלין דה פרה



דגים של מרקוס בלוך

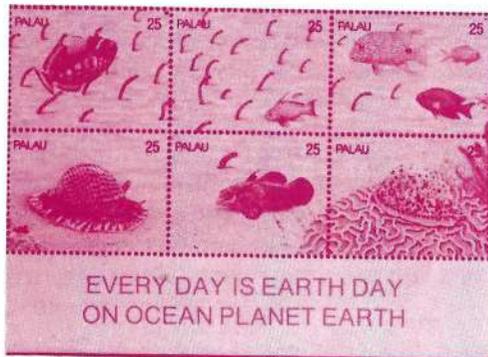
סידרה של 25 דגים ועופות מים של רפובליקת פלאו הופיעו זה עתה בצורת גיליון מזכרת בן 25 בולים. בכל בול בעל-חיים מימי אחר, לרבות בול אחד עם דיג.

את אספני "יודאיקה" עשויים לעניין לפחות 3 מתוך 25 הבולים, שכן שלושה מהם נתגלו על-ידי החוקר היהודי הנודע, ד"ר מרקוס בלוך.

דואר פלאו הדפיס את הבולים כשמותיהם הארוכים הלטיניים והמדעיים של הדגים הודפסו מעבר לתמונת הבול, על צד הדבק, כך שבצד התמונה אין אלא שם מדינת האיים באוקיאנוס השקט – פלאו.

פרט מעניין אחר הוא הקומפוזיציה של הציור הכללי היוצר את התמונה של כל 25 הבולים.

ד"ר מרקוס נולד בגרמניה במאה ה-18 ובשנות חייו גילה כ-1,500 דגים שונים...



→ חותמת צרפתית ל"הודה המכבי" של הנדל

הנצחה מקורית ומעניינת מטעם המגבית למען הנצחתה של המוסיקאית ז'קלין דה פרה, נעשתה באמצעות מעטפות בולאיות במרתון לונדון 90.

10 מעטפות מזכרת הוכנו במיוחד בדואר בסינגסטוק לזכרה של ז'קלין דה פרה והוחתמו ביום המרתון – 22 באפריל 1990. המעטפות הוחתמו במתן אוטוגרף הדוכסית מקנט, שהיא האוצרת של קרן ז'קלין דה פרה.

דואר מיוחד העביר את המעטפות עם כתובות מוכנות מראש על גבי המעטפות אל הוד מעלתה המלכה אליזבת השנייה, מלכת אנגליה, הנסיך מוויילס, הדוכסית מקנט, לורד גודמן, לורד קוינטון, סיר בריאן ניקולסון (מנכ"ל הדואר), סיר יהודי מנחין, סיר ג'ורג' סולטי, המנצח דניאל ברנבאום וכן משרד המגבית ע"ש ז'קלין דה פרה.

אין לנו פרטים מי ממקבלי המעטפות תרם לקרן ז'קלין דה פרה, וכמה, על כל פנים 7 מן המעטפות הוצעו למכירה על בסיס של כל הקודם זוכה ובמחיר התחלה העולים על 100 לירות שטרלינג המעטפה, בתקווה שכל המרבה הוא מכובד...



לכבוד יהדות איטליה

קוראנו משה צוקרמן, הביא לידיעתנו חותמת מעניינת שהוטבעה לא מזמן באיטליה בעיר פרה לכבוד יהדות איטליה, כשבתוכה מנורה בת שבעה קנים והקדשה בנוסח: "אומנות וחי יהודים באיטליה". (ארטה אי ויטה הבראיקה אין איטליה).



ST BRIEUC CT



פרס רוברט שטולץ

באנגליה קיימת אגודה בין לאומית של אספני בולים בנושא מוסיקה בחסותו של הכנר הדגול יהודי מנוחין וזו מעניקה פרסים על-שמו של המלחין האוסטרי רוברט שטולץ, לצייר בולים בנושא מוסיקה.

השנה, הוענק פרס רוברט שטולץ לבול האוסטרי עם דיוקן ריכרד שטראוס, שצוייר בידי פ. וייס – למפל.

הבול מראה את שטראוס בניצוחו, במלאות 40 שנה למותו (1864-1949).



הפרס השני ניתן לבול מערב-גרמני, שהונפק לרגל 200 שנה להולדתו של המלחין פרידריך סילכר (1860-1789) ואילו במקום השלישי זכה בול סובייטי, שהופיע לרגל 150 שנה להולדתו של המלחין מ.פ. מוסורסקי (1881-1939).

פרס רוברט שטולץ לבולאות ניתן על-ידי רעיתו של המלחין, איינצי' שטולץ (כנראה ממוצא יהודי) לזכר בעלה המנוח, מלחין אופרטות אוסטרי, שכתב שירים ומוסיקה לסרטים (1880-1975).

באוסטריה הופיעה השנה חותמת דואר מיוחדת לזיכרו של רוברט שטולץ.

לכאורה, חשבנו שאין סיכוי שיוסף ויסארינוביץ' סטאלין יופיע בבול כלשהו במדינות מזרח אירופה, לפחות בתקופת הנשיא גורבצ'וב. כמובן, שלא היתה גם סיבה לחשוב שיופיע בול לזיכרו של סטאלין במדינה מערבית כלשהי. אבל, טעינו – סטאלין אכן הופיע, הקיץ, ובמדינה אי-שם במזרח הרחוק. הוא הופיע בבול מדינת איי מלדיב (!)

דואר מלדיב הנפיק סידרה של 10 בולים וגיליון מזכרת שהוקדשו למאורעות מלחמת העולם השנייה ובין השאר הופיע בול עם התמונה ההיסטורית מועידת פוטסדם.

הבול בערך של 10 רופיות מראה את השחקנים הראשיים של ועידת פוטסדם-יונסטון צ'רצ'יל ראש ממשלת בריטניה, נשיא ארה"ב הרי טרומאן וראש ממשלת ברה"מ י.ו. סטאלין. בוועידה זו דנו שלושת הגדולים בכניעת גרמניה והיא התקיימה מאמצע יולי ועד ה-2 באוגוסט, 1945;

בול אחר, בערך נקוב של 12 רופיות, מראה את פלישת בנות הברית לסיציליה שבאיטליה, ב-10 ביולי 1943 ואילו גיליון המזכרת בערך נקוב של 18 רופיות, מראה את השיירות באוקיאנוס האטלנטי בהן נטלו חלק אניות קרב ומסחר אמריקאיות, להשמדת הצוללות הגרמניות ששרצו באיזור, והבאת אספקה לבנות הברית.

בולים אחרים בסידרה מראים נחתיים אמריקאיים כובשים את סיפן, אחד מאיי מריאנה באוקיאנוס השקט ב-1944 לאחר קרב קשה בו כל היפאנים נפלו או התאבדו; הכוח הימי שהעביר צבאות בנות הברית בפלישה לנורמנדיה ב-1944; נחיתה ראשונית ב-1940 של בנות הברית בנוורבגיה (6 ימים אחרי פלישת הנאצים); הלורד לואי מונטבטן, אחיינו של גורג' ה-6 מלך אנגליה בהתמנותו למפקד הכוחות של בנות הברית; הגנרל האמריקאי דוגלס מק-ארתור בשעת החתימה על כניעת יפן ב-2 בספטמבר 1945, על אנית "מיסורי" במפרץ טוקיו; אמריקאים הודפים את היפנים ב-1941; כוחות משותפים של סין וארה"ב תחת פיקודו של סטיבל בקרב הניצחון נגד היפנים בבורמה, ב-1944 ונחיתת בנות הברית בחופי נורמנדיה ביולי 1944.

אכן, זכרונות ממלחמה שהיתה ואקטואליה לימינו אלה....

שהיו לגבי בולי ד.ד.ר. המכירה היא חופשית בכמויות ואין עוד הנוהג המזרח גרמני שבו מסוים בסידרה נמכר בהגבלות.

תולדותיהם של בולי מזרח גרמניה מתחילים ב-9 ביוני 1945 עם האדמיניסטרציה הסובייטית בברלין, לרבות בולים שהופיעו במדינת סקסוניה עם המילה "דואר" ברוסית לצד הגרמנית.

עיקר התעמולה הקומוניסטית בבולי גרמניה החלה מאוחר יותר, אולי בסידרת האישים, ביניהם מרקס ואנגלס שהופיע ב-1948.



בולי גרמניה המזרחית לקראת האיחוד



בולי ד.ד.ר. לפני האיחוד

קרל מרקס הופיע פעמים רבות במזרח גרמניה ובמקביל עוד כמה יהודים קומוניסטים ולוחמים אנטי פאשיסטים.

במזרח גרמניה היה נוהג להנפיק מדי שנה בול עם אנדרטה של מחנות ריכוז או אתר אנטי-פשיסטי.

בסוף הופיעו במזרח גרמניה יותר מ-3000 בולים, לעומת כ-1,500 במערב גרמניה.

שוויים הכספי של בולי מזרח גרמניה אינו רב יחסית, שכן המרק המזרח-גרמני נסחר בזול ומעטים הבולים שם שפילסו דרך מסחרית אצל אספנים.

לבולי גרמניה היסטוריה ארוכה ומסועפת, החל מבולי הנסיכויות העצמאיות כמו בון, בוואריה, ברמן, ברגדורף, בראונשוויג, הנובר, לובק, אלנדבורג, מיקלנבורג, פרוסיה, סקסוניה, שלאינג, וירטנברג, לוקסנבורג, אוסטריה ועוד, כאלה שרק בספרי היסטוריה קוראים עליהן.

אחר כך איחוד צפון גרמניה ובולי הקיסרות בימי וילהלם הראשון (1872), בולי תקופת האינפלציה הגדולה משנת 1923 ועד לבולי הרייך השלישי, התקופה הנאצית.

במלחמת העולם השנייה היו גם הרבה בולי מדינות הכיבוש ועד לכניעת גרמניה על-ידי צבאות בנות-הברית והנהגת בולים של חילות המצב של בנות הברית – כל אחת בשטח הכיבוש שלה ועד לבולי שתי הגרמניות – הרפובליקה הגרמנית הפדרלית (ד.ב.ר.) והרפובליקה הגרמנית הדימוקראטית (ד.ד.ר.).

עתה, עם התקרב האיחוד הסופי של שתי הגרמניות, ב-3 באוקטובר 1990, תמה תקופת בולי מזרח גרמניה וזהו ללא ספק, פרק היסטורי בבולאות הגרמנית עם הקשרים אספניים מיוחדים, שללא ספק חשוב לדעת אותם.

אכן, אין עוד בולי ד.ד.ר. אף-על-פי שהאיחוד טרם הושלם.

החל מן ה-1 בספטמבר 1990 אין תוקף לבולי מזרח גרמניה הנקובים במרקים מזרחיים ובראשי התיבות ד.ד.ר. כל הבולים האלה הוצאו מן המחזור ולא ניתן להשתמש בהם לצרכי ביול דבר-דואר וגם לא לקבל תמורתם.

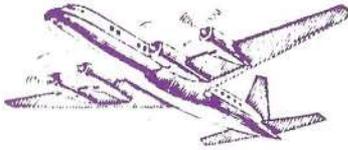
כבר ב-1 ביולי 1990 הופסקה הפצתם של בולי מזרח גרמניה ואולם מי, שהיו ברשותו בולים כאלה, היה רשאי להשתמש בהם עד ה-31 באוגוסט 1990, בשווה ערך של 1 מרק מזרח גרמניה כשווה ל-1 מרק מערב גרמני.

כאמור, מ-1.9.90 אין עוד ערך לבולים המזרח גרמניים לצרכי ביול דבר-דואר (!).

ממשלת בון אומנם ממשיכה להדפיס בולים עצמאיים בינתיים, אולם בשם דויטשה פוסט (דואר גרמני) ולא ד.ד.ר., כפי שכתוב על כל בולי מזרח גרמניה עד ה-1 ביולי 1990.

הבולים המזרח גרמניים החדשים מן ה-1.7.90 תחת השם "דואר גרמניה" נמכרים בכללים שונים מאלה

תערוכת ז'בוטינסקי



מעטפות טיסה חדשות

טיסת אל-על למזרח ברלין

ב-5 בספטמבר חנכה חברת אל-על את הקו הסדיר שלה למזרח ברלין.

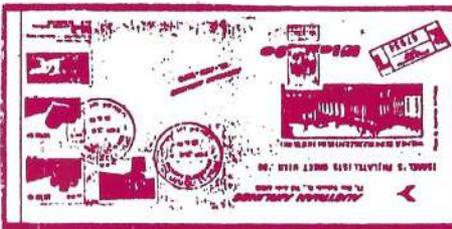
החברה הגרמנית "אינטרפלוג" דחתה את חנוכת הקו לזמן מר.

הקו החדש צויין במעטפות טיסה מיוחדות שהועברו ביום הטיסה על-פי כל כללי "טיסת בכורה".

הקו למזרח ברלין נפתח על יסוד הסכם תעופה שנחתם בין ישראל ומזרח גרמניה, אם כי לאחר האיחוד בין שתי הגרמניות, יהיה בודאי צורך באישור נוסף של שלטונות המדינה המאוחדת.

"אל על" הפעילה בקו זה את ה"בואינג 757" שהמריא ב-6.30 בבוקר ועשה את הדרך בת 2480 ק"מ בשלוש שעות ו-50 דקות.

המעטפות שהוטסו בטיסת הבכורה הוחתמו בנמל התעופה ב"ג ונמל התעופה ברלין.



טיסה מיוחדת - תל-אביב-וינה

מעטפות ברכה לתערוכת "וינה 90" הוטסו במיוחד לוינה, בעת התערוכה העולמית שנערכה שם לא מכבר.

המעטפות הוטסו על-ידי נתיבי האוויר של אוסטריה, כשהן חתומות בדואר נמל התעופה בן-גוריון ודואר התערוכה בווינה.

בתערוכת ז'בוטינסקי ב"מצודת זאב" בתל-אביב שפע פריטים בולאיים, אם כי לא מסודרים בצורה בולאית וכמובן לא ישפטו ככאלה.

המדובר בתערוכה דוקומנטרית על ז'בוטינסקי ותנועת ביתר, כפי שמשתקפת בבולאות ובנומיסמטיקה. מסתבר שדוקא בבולאות קיבל הנושא כיסוי נרחב.

החומר הובא לתערוכה בחלקו מתוך אוסף מכון ז'בוטינסקי ובחלקו מתוך אוספיהם של אברהם שדמון, ארנה מוניץ, אריה בכר, חיים סולניק, ד"ר ראובן הכט והשרות הבולאי.

אטרקציה מיוחדת בתערוכה הן מדליות פרס נובל שהוענקו ב-1978 למנחם בגין, ראש ממשלת ישראל דאז ואנואר סעדת, נשיאה המנוח של מצרים.

הפרס כלל 7 מדליות - אחת עם דיוקן מיסד הפרס אלפרד נובל ו-6 מדליות עם דיוקנאות כל האישים שצויינו באותה שנה בפרס נובל, לרבות שני יהודים - הסופר יצחק בשביץ זינגר והמדען דניאל נתנס (רפואה).



מעטפות טיסה לאודסה

טיסה חריגה ויוצאת דופן היתה באחרונה ביוזמה פרטית בקו ת"א - אודסה וזאת חרף העובדה שאין יחסים דיפלומטיים בין ישראל ובר"מ וגם לא קו טיסה בין שתי המדינות.

המדובר במעטפות מזכרת שהוצאו לרגל תערוכת ז'בוטינסקי בתל-אביב, שהיזמים מצאו לנכון להטיסן לאודסה, עיר הולדתו של ז'בוטינסקי.

בבולאות יש תופעה כזאת שמטיסים חומר בולאי ליעד מסוים לרגל אירוע שרוצים להנציחו בחותמת דואר ותאריך האירוע.

בקס"ל – בולי חגים



2. "מיכל" גרמניה - מיוחד (כולל גם את כל יוצא הדופן).
3. אירופה המערבית
4. אירופה המזרחית.

סידרה המשלימה את כל העולם

- 7 כרכים של קטלוג "מיכל" נוספים משלימים את מדינות כל העולם: 1 - צפון ומרכז אמריקה, 2 - דרום אמריקה 3 - 4 אפריקה, 5 - אוקיאניה, 6 - אסיה, 7 - נסיכויות המפרץ הפרסי.

את כל הקטלוגים ניתן להשיג בארץ באמצעות הסוכן הבלעדי "בולי הבירה", ירושלים.



צומשטיין למערב אירופה

הקטלוג הנועד "צומשטיין 1991" הופיע זה עתה במהדורת 1991, כך א' לאירופה המערבית.

במקביל הופיע גם כרך נפרד למדינות שוייץ וליכטנשטיין. צומשטיין מופיע השנה עם כרך לאירופה המערבית בלבד לפי אותיות A - I (כולל מזרח גרמניה).

באביב 1991 יופיע הכרך השני של מערב אירופה ואילו בסתיו 1991 יופיע הכרך השלישי עם מדינות מזרח אירופה.

בכרך א' שהופיע זה עתה, כלולות 22 מדינות אלה: אנדורה (צרפתית וספרדית), בלגיה, דנמרק, גרמניה המערבית, ברלין, גרמניה המזרחית, האי פארואר, גרינלנד, דנציג ומדינות הרייך הגרמני, פינלנד ואלאנד, צרפת, גיברלטר, יוון, בריטניה, האיים אלדני, גורנסיי, האי מאן וז'רסיי, אירלנד, איסלנד ואיטליה.

המהדורה העכשווית היא ה-74.



מפעל בולי הקרן הקיימת לישראל הנפיק בימים אלה סידרת בולים חדשה בנושא חגים: ראש השנה, סוכות ופסח. כל הבולים רב-גוונים וללא עריך, ועוצבו ע"י א. וייסהוף, מתל-אביב.

כידוע, בולי קרן קיימת לישראל מהווים פריט אספני הסברתי וחינוכי. סדרה זו באה להשלים הנפקות קודמות, כך שבמרוצת הזמן יומחשו כל חגי ישראל בבולי קס"ל וישמשו אמצעי בידי אנשי הסברה וחינוך להעמקת תודעת מסורת ישראל.

גדעון להרס, מנהל מפעל הבולים בקס"ל מסר לנו, שאירגון וספירת מלאי החומר הבולאי במשרד הקס"ל (סידור טכני ורישום) נמצאים בשלבים אחרונים. בקרוב יתווספו למחירון פריטים שלא הוצעו עד כה למכירה. לאספנים תוצעה שתי רשימות:

– רשימת בולים נדירים: בולים אשר נמצאים בכמות קטנה במלאי מפעל הבולים (לאו דוקא נדירים בשוק הבולאי)

– רשימת בולים שהתווספו למחירון האחרון: פריטים אשר התגלו במהלך אירגון המלאי ולא הופיעו עד כה למכירה.

מנהל מפעל הבולים מציון כי פריטים מסוימים נמצאים רק בכמות מוגבלת ולכן המכירה תהיה לפי העקרון של "כל הקודם זוכה".

בסוכות תשנ"א תערך תערוכת בולים לאומית בבאר שבע. ומפעל הבולים בקס"ל משתתף הן בתצוגה והן במכירה.

הופיע "מיכל 91"

עונת הקטלוגים בעיצומה והקטלוגים לשנת 91 מופיעים זה אחר זה.

הנפוץ בקטלוגים הוא הקטלוג הגרמני "מיכל" המקיף בחלקים את כל מדינות העולם. בהוצאת "מיכל" הופיעו השנה מספר קטלוגים. בצורה, ששנתיים מקיפות את כל העולם.

להלן החלקים:

1. גרמניה – כולל את כל הנסיכויות, הרייך הראשון ועד לרייך השלישי, איזור הכיבוש שלאחר מלחמת העולם השנייה, ד.ב.ר. וברלין המערבית וז.ד.ר.



50 לקרב על בריטניה

50 שנה לקרבות האוויר של בריטניה במלחמת העולם השנייה הם עילה להנפקת בולים בכמה מדינות.

גיליון בן 2 בולים כאלה הופיע ב-15 בספטמבר בסט. קייטס, האי שקולומבוס גילה ב-1493 במסעו השני לעולם החדש.



סט. קייטס נקרא על שמו של קולומבוס, שכן קריסטופר הוא שמו הפרטי של קולומבוס וקייטס הוא קיצורו של השם בסלנג האנגלי.

כאמור, הופיעו בסט. קייטס שני בולים בצורת גיליון מזכרת המראה "פוזות" של מטוסים שעשו היסטוריה. (אחד מהם נעלם בשעת הפלישה של בנות הברית לצרפת).

מטוסים מקרבות בריטניה הופיעו גם באי גרסי.

המלכה בצעירותה ובזיקנתה

בין המדינות המברכות עתה את המלכה האם הבריטית לרגל יום הולדתה ה-90, גם ליבריה. שני הבולים שהופיעו בליבריה מראים את המלכה בצעירותה ובילדותה.



הרבה מדינות הקדישו הקיץ בולי דואר לכבוד המלכה האם הבריטית, במלאות לה 90 שנה והרבה מן הבולים מתארים את המלכה בזיקנתה, ואף בילדותה.

עד כה הודיעו כ-30 מדינות על הנפקות מיוחדות לכבוד המלכה אליזבת האם, ובלפחות 4 מדינות, בהנפקה משותפת של 16 בולים (4 בכל מדינה) מופיעה המלכה רק בזיקנתה: אנטיגואה וברבדוס, איי וירג'יניה הבריטיים, דומיניקה וטורקס וקאיקוס.



בול קנייטה

דואר קנייה הפיץ זה עתה סדרת בולים במלאות 30 שנה לאיחוד הלאומי האפריקאי.

שני האישים - ג'ומו קנייטה נשיא הרפובליקה הראשון ודניאל מוי, הנשיא העכשווי, מופיעים בסידרה.

St Kitts PRESENTATION AIRCRAFT



KIRIBATI



סידרה בת 15

סדרת בולי דגים בת 15 בולים מן המניין, הופיעה בקיריבטי. הבולים בערכים של מ-1 סנט ועד ל-5 דולר (ערכים בדולר אמריקאי). בכלם דגים מקומיים.

*** מעוניינים בחליפין ***

Tony Stoevski
P.O. Box 60 — 1090 SOFIA
Bulgaria

Dagmar Schittenhelm
Santalo', 130
E — 08021 Barcelona
(Spain)

M. Reife
P.O. Box 34
Leningrad — 11
191011, USSR

Robert Wagner
2523 Gillen Street
Racine, Wisconsin 53403
U.S.A

Veon Joon Kjn
Hog Hwabongri
Ejnhanvun Honqseonggun
Chungnam 350 — 880
Seoul Rep. Of Korea

Frankie R. Yglesias
Baliwazan Chico
7000 Zamloanqa City
Philippines

Img Juri Isalcon
Moskouski Pr. 31 Kv. 10
Kharkov — 50
U. S. S. R — 310050



G BADALI
C.P 64
5600 piatra nfamt
ROMANIA

בולי הבירה
CAPITAL STAMPS

מכירות פומביות Auctions

רח' בני יהודה 23 ירושלים, ת.ד. 3769
טלפון 02-245623

23 Ben-Yehuda St., Jerusalem
P.O.B. 3769, Tel. 02-245623
High Quality Material, Fully Guaranteed
Worldwide, Holyland and Judaica
Clear and Accurate Descriptions
Prompt and High Quality Service
That is why we are leading Auction House
in Israel

מקבלים חומר באיכות טובה למכירות הבאות.
פרטים ותנאי מכירה לפי דרישה. קטלוגים חינם
לאספנים וקונים רציניים

סוכן בלעדי של קטלוגים ואלבומים
של "מכיל", גיבנס ודבו.

ציוריהם של יהודים, שלא מילידי בולגריה, מופיעים גם כן בבולי בולגריה.

אחד מהם הוא מואיס קיסלינג (Moise Kisling). הוא נולד בקרקוב בשנת 1891 ומת בשנת 1953 בפריז. שהה בחברת גדולי הציירים של צרפת, והתגורר משנת 1910 בפריז.

ציוריו נימצאים בגלריות רבות בעולם וגם בסופיה. הציירה "פורטרט אישה" הופיעה בבול דואר בשנת 1990.

הסקצה המכסימופולית בסופיה הוציאה גם "גלויות מירב".

רבים הציירים היהודים בבולגריה, שתרמו להתפתחות הציור הבולגרי ואסקור אחדים.

אליעזר נתן אלשיך, יליד וידין 1908, למד במינכן וערך תערוכות רבות, גם בארץ ישראל (1936-1935). אחר כך עבר להתגורר בארגנטינה. גם אישתו ברונקה היתה ציירת.

מרקו בכר, יליד 1914 בכפר על ידי יאמבול. נפטר בסופיה ב-1973. למד בברית-המועצות.

ציוריו כנללים גם נושאים יהודיים רבים ("צרות יהודיות", "ציורים מישראל" וכו').

זכה לפרסים רבים. סוזי איסאקובה אהרונובה ילידת 1920, דופניצה. ציירה גם נושאים יהודיים רבים (כמו יהודי במחנה רכוז וכו').

סולומון יוסף ברנון, ז'אן משה אבדלה, אנדרי ליאון דניאל הינם ציירים בני זמננו, שתורמים רבות לציור שלנו המודרני.

לא אוכל שלא להזכיר את דניאל נף, מתכנן הגנים המפורסם, שבא מושיץ, ותיכנן את הפרקים הידועים ביותר בעיר הבירה שלנו, סופיה.

בבולגריה מעריכים את תרומת הציירים היהודים להתפתחות הציור הבולגרי.

ואנו, הבולאים, מקווים שעוד פעמים רבות ניזכה לכלול באוספיו התימאטיים בולים שיופיעו עם יצירותיהם.

תירגם: מ.ש.

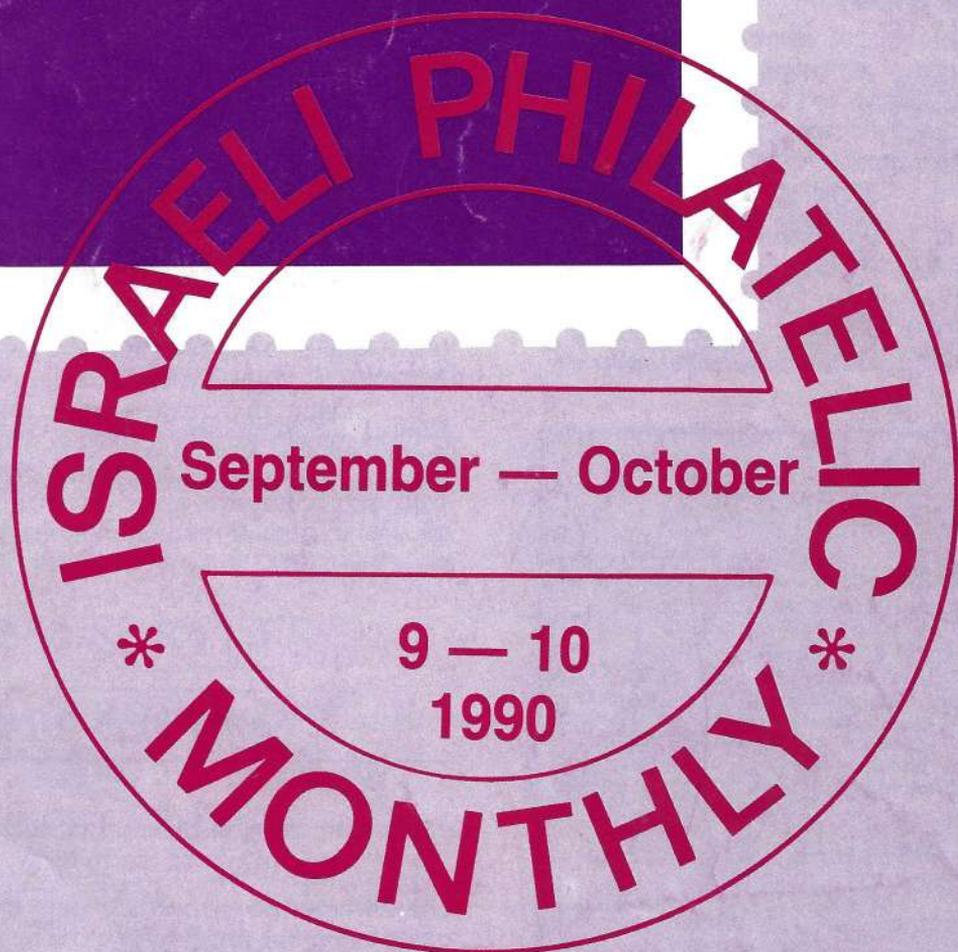
ה"פקס" נבול דואר

רביעית בולים המתארים אמצעי תקשורת משנות ה-90 הופיעה זה עתה בסט. הלנה.

הבולים מתארים צלחות לוויינים, טלפון דיגיטלי, טלפון עם כרטיס מגנטי ומכונת פקסימיליה-ה"פקס" השגור בפי רבים לאחרונה....



ביהכ"נ החדש – ברלין המזרחית



הירחון הישראלי לבולאות